

هفته‌نامه تحولات انرژی (۲۲)

کد موضوعی: ۳۱۰

شماره مسلسل: ۱۳۰۱۶

خردادماه ۱۳۹۲

دفتر: مطالعات انرژی، صنعت و معدن

به نام خدا

فهرست مطالب

- ۱..... قیمت‌های بین‌المللی نفت خام، گاز طبیعی و فرآورده‌های نفتی
- ۳..... گزارش اجمالی از نشست اخیر اعضای اوپک
- ۵..... کویت به دنبال حفاری نفت سنگین
- ۶..... افزایش ظرفیت صادرات گازمایع ایران
- ۸..... تشکیل دو بازارچه مرزی برای مقابله با قاچاق گازوئیل
- ۱۰..... احتمال تغییرات جدید در قرارداد گازی تهران - ایروان
- امضای قرارداد ساخت نخستین توربین گازی در کشور میان مناطق نفت‌خیز جنوب و یک شرکت خصوصی
- ۱۳.....

هفته‌نامه تحولات انرژی (۲۲)

قیمت‌های بین‌المللی نفت خام، گاز طبیعی و فرآورده‌های نفتی

(به‌روز شده ۹ ژوئن ۲۰۱۳ (۱۳۹۲/۳/۱۹))

عنوان	قیمت	بازار
نفت خام وست تگزاس (دلار در بشکه)	۹۶/۲۶	نایمکس
نفت خام عمان (دلار در بشکه)	۱۰۰/۴۸	بورس دویی
نفت خام برنت (دلار در بشکه)	۱۰۴/۶۵	بورس لندن
نفت خام برنت موعدهار (دلار در بشکه)	۱۰۲/۰۴	تک‌محموله
نفت خام دویی (دلار در بشکه)	Na	تک‌محموله
نفت حرارتی (سنت در لیتر)	۷۶	نایمکس
بنزین (سنت در لیتر)	۷۵	نایمکس
گاز طبیعی (سنت در مترمکعب)	۱۳/۷	نایمکس
گاز طبیعی (سنت در مترمکعب)	۱۲	هنری هاب
گاز طبیعی (سنت در مترمکعب)	۳۳	انگلستان (ICE)

مأخذ: سایت‌های Platt's, NYMEX, ICE DME, and Bloomberg.

قیمت روزانه سبب اوپک (دلار به ازای هر بشکه)

متوسط روزانه سبب اوپک	
قیمت	تاریخ (ژوئن ۲۰۱۳)
۱۰۰/۹۳	۶
۱۰۱/۰۹	۵
۹۹/۸۷	۴
۹۸/۸۸	۳

مأخذ: سایت اوپک.

میانگین وزنی قیمت انواع نفت خام صادراتی ایران
از ابتدای ماه ژوئن (۱۳۹۲/۳/۱۱ - ۱۳۹۲/۴/۱۰)

(دلار به ازای هر بشکه)

۱۰۰/۳۷	سبک
۹۸/۷۰	سنگین

مأخذ: امور بین‌الملل شرکت ملی نفت ایران، ۱۳۹۲.

قیمت فرآورده‌های نفتی در بازارهای جهانی طی روز ۱۶ خرداد ۱۳۹۲

(دلار به ازای هر تن)

نوع فرآورده	ژاپن	سنگاپور	خلیج فارس	مدیترانه	شمال اروپا	آمریکا
بنزین سوپر بدون سرب	۱۰۵۱/۳۵	۱۰۳۰/۱۱	۱۰۰۷/۶۶	۹۸۴/۲۵	۹۸۰/۵۰	۱۱۶۸/۹۲
نفتا	۸۷۵/۳۸	۸۶۱/۴۸	۸۴۳/۲۴	۸۲۹/۷۵	۸۵۵/۵۰	۸۵۳/۷۹
سوخت جت (نفت سفید)	۹۳۶/۵۶	۹۲۵/۱۲	۹۰۶/۲۴	۹۱۱/۷۵	۹۲۱/۰۰	۹۲۰/۴۷
نفت گاز	۸۹۶/۱۶	۸۷۹/۷۷	۸۶۱/۱۵	۸۶۹/۲۵	۸۵۷/۰۰	۸۳۷/۶۳
نفت کوره ۱۸۰ CST	۶۳۰/۲۵	۶۱۹/۰۰	۶۰۵/۵۴	۶۱۶/۲۵	۶۱۰/۲۵	۵۷۲/۹۹
پروپان	۸۴۶/۰۰	-	۷۶۹/۰۰	۷۵۵/۰۰	۶۸۰/۰۰	-
بوتان	۸۶۸/۰۰	-	۷۹۱/۰۰	۷۶۵/۰۰	۷۰۵/۰۰	-

مأخذ: امور بین‌الملل شرکت ملی نفت ایران.

گزارش اجمالی از نشست اخیر اعضای اوپک^۱

سید محمدعلی خطیبی طباطبایی، نماینده ایران در هیئت عامل اوپک اظهار داشت: در نشست اخیر اوپک اعضای این سازمان تصمیم گرفتند برای بررسی دقیق زوایای مختلف عوامل تأثیرگذار بر عرضه و تقاضای میان مدت به ویژه از سوی کشورهای غیرعضو اوپک و رشد تولید شیل نفتی، کمیته‌ای تشکیل دهند و دبیرخانه نیز ساختارهای لازم برای تشکیل این کمیته را آماده سازد. خطیبی با اعلام این مطلب افزود، این کمیته وظیفه مطالعه و بررسی کامل وضعیت عرضه و تقاضای نفت در میان مدت به ویژه رشد تولید نفت خام از ذخایر نامتعارف و شیل نفتی را برعهده خواهد داشت. دبیرخانه قرار است ساختارهای این مطالعه را به نشست آینده وزیران نفت اوپک در ماه دسامبر (آذرماه ۱۳۹۲) ارائه دهد و پس از تصویب ساختار مطالعاتی، این کمیته به دقت شرایط عرضه و تقاضای بازار نفت را در میان مدت مورد بررسی قرار می‌دهد. خطیبی تصریح کرد، تولید نفت خام از ذخایر نامتعارف و غیرعضو اوپک در حال افزایش است و در دو تا سه سال آینده با رشد قابل توجهی روبرو خواهد بود که این می‌تواند شرایط بازار را تحت تأثیر قرار دهد.

نماینده ایران در خصوص سقف تولید و تقاضا نیز افزود؛ در یکصد و سومین نشست اوپک از اعضا خواسته شد تا سقف تولید روزانه ۳۰ میلیون بشکه را رعایت کنند. تقاضا برای نفت خام اعضای اوپک در سه ماهه سوم سال جاری میلادی روزانه ۳۰ میلیون و ۴۰۰ هزار بشکه و برای سه ماهه چهارم ۳۰ میلیون و ۵۰۰ هزار بشکه

۱. بازار جهانی نفت، بولتن روزانه امور بین الملل، شماره ۵۵۱۱، ۱۶ خرداد ۱۳۹۲.

در روز پیش‌بینی شده است. وی با اشاره به این ارزیابی‌ها اعلام کرد، به نظر می‌رسد با توجه به تقاضای موجود برای نفت اوپک، بازارهای جهانی نفت خام متعادل باشد، اما همچنان نگرانی برای قیمت‌ها وجود دارد، زیرا بازار به سوی مازاد عرضه پیش می‌رود و ممکن است روند کاهشی ادامه داشته باشد. به گفته این مقام، عرضه نفت خام کشورهای غیرعضو اوپک در بازه زمانی ۲۰۰۶ تا ۲۰۱۳ با چهار میلیون و ۳۰۰ هزار بشکه رشد همراه بوده است. خطیبی افزود، عرضه نفت خام کشورهای تازه استقلال یافته از اتحاد جماهیر شوروی در دوره مورد بررسی روزانه یک میلیون و ۹۰۰ هزار بشکه، آمریکای لاتین یک میلیون بشکه، آمریکای شمالی روزانه ۳/۴ میلیون بشکه و دیگر کشورها غیرعضو اوپک روزانه ۲۰۰ هزار بشکه رشد داشته است. مجموع استخراج نفت خام کشورهای غیرعضو اوپک در آوریل ۲۰۱۱ روزانه ۴۰ میلیون و ۱۴۸ هزار بشکه بوده است، درحالی که این رقم در آوریل ۲۰۱۳ به روزانه ۴۲ میلیون و ۵۲ هزار بشکه رسیده است.

همچنین اعضا پس از مذاکراتی درباره دبیرکلی اوپک که ایران، عربستان و عراق برای آن در اجلاس گذشته نامزد شده بودند، مقرر کردند که تصمیم نهایی در نشست دسامبر اتخاذ شود. پیش از این نیز تحلیلگران نتایج این نشست را پیش‌بینی کرده بودند.

بهای نفت سبک آمریکا برای تحویل در ماه ژوئیه با ۷۷ سنت کاهش به ۹۲ دلار و ۸۴ سنت در هر بشکه رسید. این درحالی است که بهای این نفت در پانزدهم خرداد، نیم درصد افزایش یافته بود. همچنین بهای نفت برنت دریای شمال برای تحویل در ماه ژوئیه با ۵۸ سنت کاهش ۱۰۱ دلار و ۶۱ سنت در هر بشکه معامله شد.

تحلیلگران بین‌المللی پیش‌بینی می‌کردند که یکی از مسائل کلیدی مورد مذاکره در نشست اوپک، گسترش تولید شیل نفتی در آمریکا و کانادا باشد، زیرا این مسئله باعث بروز اختلافاتی بین اعضای اوپک شده بود. اگرچه توسعه شیل نفتی در آمریکا تأثیر چندانی روی کشورهای عضو اوپک در حاشیه خلیج فارس از جمله عربستان سعودی نداشته، اما به اعضای اوپک در قاره آفریقا نظیر نیجریه لطمه زده است، زیرا نفت تولیدی آنها مشابه شیل نفتی آمریکای شمالی است.

کویت به دنبال حفاری نفت سنگین^۱

یک روزنامه کویتی گزارش داد؛ این کشور قصد دارد حفاری نفت سنگین را برای رساندن تولید این نوع نفت به ۶۰ هزار بشکه در روز تا سال ۲۰۱۷، آغاز کند. حسنیه هاشم، رئیس اجرایی شرکت نفت کویت به روزنامه الرای گفت: کویت در حال حاضر ظرفیت تولید نفت معادل سه میلیون بشکه در روز را دارد، اما قصد دارد حفاری برای نفت سنگین را به‌رغم شرایط سخت‌تر استخراج و پالایش شروع کند. هاشم افزود: تقریباً ۱۲۰۰ حلقه چاه برای استخراج نفت سنگین حفاری خواهد شد. ظرفیت استخراج نفت سنگین تا سال ۲۰۳۰ براساس این پروژه می‌تواند به حدود ۲۷۰ هزار بشکه در روز برسد که بخشی از برنامه بلندمدت ترسیم شده شرکت نفت کویت است.

وی گفت: هزینه احداث هر حلقه چاه بین ۱۵۰ تا ۳۰۰ هزار دینار (۵۲۵ هزار تا یک میلیون دلار) است.

هاشم گفت: روند استخراج دشوار خواهد بود، اما یکی از نگرانی‌های اصلی پیدا کردن کارشناسان متخصص برای کار روی این پروژه است، زیرا در این زمینه متخصص متبحر وجود ندارد. وی افزود: تقاضای احتمالی برای نفت سنگین ارزش این تلاش و هزینه را دارد.

هاشم گفت: بازار جهانی تغییر کرده و اکنون به دنبال نفت سنگین است. ما همچنین مشتریانی در هند داریم که هرچه زودتر به دنبال نفت سنگین هستند. کویت سه پالایشگاه در اختیار دارد و قصد دارد براساس یک طرح توسعه اقتصادی ۳۰ میلیارد دیناری که در سال ۲۰۱۰ اعلام شد چهارمین پالایشگاه را نیز بسازد.

افزایش ظرفیت صادرات گازمایع ایران^۱

شمارش معکوس آغاز بهره‌برداری یکی از بزرگترین طرح‌های استحصال گاز مایع و میعانات گازی در جنوب کشور آغاز شده است که با راه‌اندازی آن تا چند روز آینده ظرفیت صادرات گازمایع ایران از مرز ۱۲۰۰ تن در روز عبور می‌کند.

از سال گذشته تاکنون با بهره‌برداری از طرح‌های جدید پالایشگاهی، ظرفیت تولید گاز مایع ایران از ۵ به بیش از ۶ هزار تن در روز افزایش یافته است. براین اساس ایران از ابتدای سال جاری علاوه بر توقف کامل واردات گاز مایع به یکی از کشورهای صادرکننده این محصول استراتژیک نفتی تبدیل شده است و حتی چندین محموله گازمایع ایران به کره جنوبی و چند کشور آسیایی صادر شده است.

همزمان با مثبت شدن تراز تولید و مصرف گاز مایع در ایران، شمارش معکوس به منظور راه‌اندازی یکی از بزرگ‌ترین طرح‌های استحصال گازمایع از گازهای بازیافتی در صنعت گاز کشور آغاز شده است. در حال حاضر تمامی مراحل ساخت و نصب طرح استحصال گازمایع و مایعات گازی پالایشگاه فجر جم به پایان رسیده است و آخرین مراحل راه‌اندازی و بهره‌برداری از این طرح گازی آغاز شده است. این پروژه علاوه بر دستاوردهای زیست‌محیطی منجر به افزایش سالیانه ۸۰ هزار تنی تولید گاز مایع و مایعات گازی ایران خواهد شد که ظرفیت مازاد بیشتری برای ایران به منظور صادرات این محصول نفت و گازی به بازارهای جهانی فراهم می‌کند. رحیم اسلامی امروز درباره آخرین وضعیت راه‌اندازی طرح استحصال گازمایع پالایشگاه گاز فجر جم، گفت: به زودی با بهره‌برداری از این طرح، ظرفیت تولید گازمایع (LPG) روزانه ۲۰۰ تن و مایعات گازی ۸۰ تن در روز افزایش می‌یابد. مدیرعامل پالایشگاه گاز فجر جم با اعلام اینکه این پروژه گازی در دو فاز طراحی، ساخت، نصب و راه‌اندازی شده است، تصریح کرد: سال گذشته فاز اول این طرح شامل ساخت چهار مخزن با ظرفیت ذخیره‌سازی ۳۵۰ تن گازمایع و مایعات گازی در مدار بهره‌برداری قرار گرفت. این مقام مسئول از افتتاح و راه‌اندازی فاز دوم این طرح در آینده‌ای نزدیک خبر داد و افزود: علاوه بر این، نیروگاه جدید گازی پالایشگاه فجر جم هم به ظرفیت ۸۲ مگاوات به زودی در مدار تولید قرار می‌گیرد.

تشکیل دو بازارچه مرزی برای مقابله با قاچاق گازوئیل^۱

ایران به منظور مقابله با قاچاق گازوئیل و افزایش میزان صادرات فرآورده‌های نفتی در کشورهای منطقه، اولین و دومین بازارچه مرزی فروش گازوئیل را در مرز افغانستان و پاکستان راه انداخت که قیمت این فرآورده به ازای هر لیتر ۲۳۰۰ تومان و برای هر مرزنشین روزانه ۵۰۰ لیتر سهمیه (قیمت فعلی گازوئیل آزاد ۳۵۰ تومان است) در نظر گرفته شده است. همزمان با افزایش چشمگیر قاچاق فرآورده‌های نفتی از ایران، مجلس و دولت اوایل سال جاری برای افزایش قیمت گازوئیل در مرزها به توافق‌های اولیه دست یافتند. براین اساس با مصوبه دولت، قیمت گازوئیل در مبادی مرزی به صورت قیمت تعادلی و شناور متناسب با فوب خلیج فارس عرضه می‌شود که بهای این فرآورده نفتی به مراتب بالاتر از قیمت آن در جایگاه‌های سوخت داخل کشور بوده و پیش‌بینی می‌شود با اجرای این طرح، حجم قاچاق گازوئیل به حداقل کاهش یابد. از این رو، با حضور مسئولان وزارت نفت هفته جاری به منظور توسعه صادرات فرآورده‌های نفتی و تأمین معیشت مرزنشینان، نخستین مرکز فروش سوخت به مرزنشینان در بازارچه مرزی میلک^۲ در سیستان و بلوچستان و در مرز مشترک با پاکستان به طور رسمی افتتاح شده است. مصطفی کشکولی مهمترین هدف راه‌اندازی این مرکز فروش مرزی گازوئیل را کاهش قاچاق سوخت از کشور عنوان کرد و گفت: در مجموع ۳۴ مرکز فروش گازوئیل در مبادی مرزی کشور راه‌اندازی

1. www.pananeews.ir

۲. بازارچه مرزی میلک در مجاورت روستای میلک و در جوار رودخانه مرزی مشترک پریان و در نزدیکی شهر زرنج مرکز ولایت نیمروز افغانستان قرار دارد.

خواهد شد. مدیرعامل شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی قیمت فروش سوخت در بازارچه‌های مرزی را کمتر از قیمت فروش این فرآورده نفتی در کشورهای همسایه اعلام کرد و افزود: این کاهش قیمت منجر به ایجاد حاشیه سود منطقی برای مرزنشینان خواهد شد. این مقام مسئول قیمت فروش گازوئیل به قیمت فروش مرزی را مخصوص مرزنشینان عنوان کرد و اظهار داشت: سوخت تحویلی به مرزنشینان ۵۰۰ لیتر و به قیمت ۲۳۰۰ تومان (ساکنان تا شعاع ۲۰ کیلومتری مرز) خواهد بود. پس از اجرای راه‌اندازی این مرکز فروش در مرز مشترک با پاکستان، اولین محموله سوخت مرزی کشور از جایگاه بازارچه مرزی میلک زابل به کشور افغانستان صادر شد. از سوی دیگر شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی اعلام کرده است: سیستان و بلوچستان به دلیل وسعت مرز مشترک به طول ۱۵۰۰ کیلومتر با کشورهای همجوار همچون افغانستان، پاکستان و مرز آبی دریای عمان استعداد بالقوه‌ای در افزایش صادرات فرآورده‌های نفتی و رشد اقتصادی کشور دارد.

دومین بازارچه مرزی فروش گازوئیل به منظور صادرات این فرآورده نفتی به کشورهای پاکستان و افغانستان به‌طور رسمی راه‌اندازی شد.

براین اساس با مصوبه دولت، قیمت گازوئیل در مبادی مرزی به‌صورت قیمت تعادلی و شناور متناسب با فوب خلیج فارس عرضه می‌شود که بهای این فرآورده نفتی به مراتب بالاتر از قیمت آن در جایگاه‌های سوخت داخل کشور است و پیش‌بینی می‌شود با اجرای این طرح حجم قاچاق گازوئیل به حداقل کاهش یابد. از این رو هفته گذشته به منظور توسعه صادرات فرآورده‌های نفتی و تأمین معیشت مرزنشینان، نخستین مرکز فروش سوخت به مرزنشینان در بازارچه مرزی میلک در سیستان و

بلوچستان و در مرز مشترک با پاکستان و افغانستان به طور رسمی افتتاح شده است. مطابق با برنامه تعریف شده در شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی باید تعداد مراکز مرزی فروش سوخت کشور به ۳۴ بازارچه افزایش یابد که در این صورت علاوه بر مهار رشد قاچاق گازوئیل امکان افزایش صادرات فرآورده‌های نفتی توسط مرزنشینان کشور هم فراهم می‌شود. در راستای اجرای این برنامه، دومین بازارچه مرزی عرضه سوخت به مرزنشینان در کوهک سراوان استان سیستان و بلوچستان راه‌اندازی شد و حتی نخستین محموله سوخت از این بازارچه هم صادر شده است.

احتمال تغییرات جدید در قرارداد گازی تهران - ایروان^۱

یک دیپلمات وزارت نفت با اشاره به تهاتر گاز و برق بین ایران و ارمنستان خواستار افزایش قیمت گاز صادراتی ایران به این کشور همسایه شد و اعلام کرد: با توجه به پایین بودن راندمان تولید برق در ارمنستان در مقایسه با ایران باید یا قیمت گاز افزایش یابد و یا ایران برق بیشتری از این کشور وارد کند.

نصرت‌الله با بیان اینکه در حال حاضر ارمنستان واردکننده انرژی از طریق فرآورده‌های نفتی و گاز طبیعی است، گفت: در شرایط فعلی دو کشور ایران و روسیه بزرگ‌ترین تأمین‌کننده گاز طبیعی ارمنستان هستند و این کشور دسترسی به سایر منابع تأمین گاز ندارد.

مدیرعامل اسبق شرکت ملی صادرات گاز با اعلام اینکه خط لوله گاز صادراتی

روسیه به ارمنستان از خاک کشور گرجستان عبور می‌کند، تصریح کرد: براین اساس با توجه به اختلاف دیرینه روسیه و گرجستان صادرات گاز ارمنستان از طریق روسیه از امنیت بالایی برخوردار نیست. این کارشناس اقتصاد انرژی با تأکید بر اینکه متنوع‌سازی سبد تأمین گاز ارمنستان برای این کشور نقش استراتژیک و حیاتی دارد، اظهار داشت: هم اکنون ۳۲ درصد گاز وارداتی ارمنستان توسط مشترکان خانگی و تجاری، ۲۹ درصد توسط صنایع، ۲۱ درصد توسط نیروگاه‌های برق و ۱۸ درصد توسط ناوگان حمل‌ونقل و خودروهای سی.ان.جی سوز مورد استفاده قرار می‌گیرند.^۱

وی با اعلام اینکه در شرایط فعلی قیمت گاز صادراتی ایران در مقایسه با فرآورده‌های نفتی همچون بنزین و گازوئیل حدود ۷۰ درصد ارزان‌تر است، بیان کرد: هم اکنون ایران در قبال صادرات گاز طبیعی به ارمنستان هیچ‌گونه منابع مالی دریافت نمی‌کند و این قرارداد در قالب قراردادهای تهاتر گاز با برق انجام می‌شود. نصرت‌ا... سیفی، دیپلمات اسبق وزارت نفت با تأکید بر اینکه حدود ۵ سال قبل عملیات صادرات گاز ایران به ارمنستان با ساخت یک خط لوله ۱۳۰ کیلومتری آغاز شد، اظهار داشت: در آن زمان راندمان تولید برق در نیروگاه‌های کشور حدود ۲۵ درصد بود که براساس آن نسبت تهاتر برق با ارمنستان با راندمان حدود ۳۰ محاسبه شده است. مدیرعامل اسبق شرکت ملی صادرات گاز با بیان اینکه در شرایط فعلی راندمان تولید برق در نیروگاه‌های ایران به بیش از ۳۳ درصد افزایش یافته است، تأکید کرد: این درحالی است که راندمان تولید برق در ارمنستان با توجه به اینکه این کشور همسایه

۱. صحت ارقام گزارش شده به‌عهده خیرگزاری مهر است.

برق صادراتی به ایران را از محل نیروگاه‌های هسته‌ای تأمین می‌کند، می‌تواند مورد تجدید نظر قرارگیرد.

وی با یادآوری اینکه ۵ سال قبل ایران به‌ازای صادرات هریک مترمکعب گاز حدود ۳/۵ کیلووات ساعت از ارمنستان تهاتر می‌کرد، گفت: با توجه به افزایش راندمان تبدیل گاز طبیعی به برق در داخل کشور و با فرض ۵ درصد اضافه بر آن، باید حدود ۴/۵ کیلو وات ساعت برق به ازای هر مترمکعب گاز صادراتی دریافت شود. این کارشناس اقتصاد انرژی با تأکید بر اینکه در شرایط فعلی گاز صادراتی ایران به ارمنستان نه تنها گران نیست، بلکه ایران باید برق بیشتری از این کشور همسایه به‌دلیل پایین بودن راندمان نیروگاه‌ها وارد کند، تصریح کرد: ارمنستان هم به خوبی می‌داند اگر واردات گاز از ایران را قطع کند ۱۰۰ درصد به گاز روسیه وابسته می‌شود.

این دیپلمات اسبق انرژی در وزارت نفت اظهار داشت: ارمنستان به‌دلیل وابستگی به گاز روسیه و قیمت ۳ برابری فرآورده‌های نفتی در مقایسه با گاز، برای انجام تهاتر برق با گاز و افزایش راندمان نیروگاه‌های برق چاره‌ای جز واردات گاز از ایران ندارد، وی همچنین تأکید کرد: ادعای اخیر مقامات ارمنستان مبنی بر قطع واردات گاز از ایران تنها یک بلوف سیاسی بوده و این کشور گاز طبیعی ایران را نمی‌تواند با سوخت‌های دیگر جایگزین کند.

سیفی همچنین در پاسخ به این سؤال که چه پیشنهادی در شرایط فعلی به مسئولان وزارت نفت برای ادامه همکاری‌های گازی با ارمنستان ارائه می‌کنید توضیح داد: ایران باید در ساخت، توسعه و خرید شبکه‌های انتقال گاز ارمنستان مشارکت

کند و گاز خود را به جای تحویل در مبادی مرزی به طور مستقیم به مردم ارمنستان بفروشد و البته مالیات‌های دولت ارمنستان را هم پرداخت کند.

این کارشناس اقتصاد انرژی با اعلام اینکه ایران با حضور مستقیم در بازار گاز ارمنستان می‌تواند با شرکت گازپروم روسیه رقابت داشته باشد، خاطرنشان کرد: در حال حاضر روسیه برای صادرات گاز خود به ارمنستان مجبور است حق ترانزیت به گرجستان پرداخت کند و این در حالی است که ایران بدون هیچ‌گونه واسطه‌ای می‌تواند به طور مستقیم گاز با کیفیت بالاتر و قیمت منطقی‌تری به ارمنستان صادر کند.

امضای قرارداد ساخت نخستین توربین گازی در کشور میان مناطق نفت‌خیز جنوب و یک شرکت خصوصی

با حضور احمد قلعه‌بانی، مدیرعامل شرکت ملی نفت ایران، محمدرضا مقدم معاون وزیر نفت در امور پژوهش و فناوری و حمید بورد، مدیرعامل شرکت ملی مناطق نفت‌خیز جنوب قرارداد ساخت نخستین توربین گازی امضا شد. در این قرارداد شرکت توربین ماشین خاورمیانه به‌عنوان پیمانکار متعهد شده است توربین گازی سولار سنتار^۱ را به صورت یک بسته کامل و در مدت زمان ۲۴ ماه و در قالب تدوین دانش فنی و بومی‌سازی به شرکت ملی مناطق نفت‌خیز جنوب تحویل دهد. مبلغ قرارداد امضا شده میان شرکت مناطق نفت‌خیز جنوب به‌عنوان کارفرما و ماشین توربین خاورمیانه ۴/۵ میلیون یورو برآورد شده است. معاون وزیر نفت در امور

پژوهش و فناوری طی امضای این قرارداد گفت: شرکت ملی مناطق نفت خیز جنوب در بستن قراردادهای دانش‌بنیان پیشتاز است و امیدواریم که دیگر شرکت‌ها نیز این حرکت روبه جلو را داشته باشند. محمدرضا مقدم افزود: برای رسیدن به قرارداد ساخت داخل این توربین که از تجهیزات ضروری و پیچیده مورد نیاز صنعت نفت است، راه طولانی طی شد و نتیجه تلاش و همدلی بخش‌های مختلف در صنعت نفت است. وی یادآور شد: با امضای این قرارداد به قابلیت دست خواهیم یافت که می‌توانیم خود محصول تولید کنیم و خود نیز آن را آزمایش کنیم، بنابراین این کار جدیدی در عرصه ساخت تجهیزات است. در این مراسم مدیرعامل شرکت ملی نفت ایران گفت: برای تأمین نیازهای صنعت نفت و تجهیزات پیچیده آن ظرفیت‌های خوبی در کشور ایجاد شده و امضای قرارداد ساخت نخستین توربین گازی سولار سنتار با اتکا به توانمندی سازندگان و تولیدکنندگان داخلی نماد بارز آن است. در این مراسم مدیرعامل شرکت ملی مناطق نفت خیز جنوب با اشاره به اهمیت توربین‌های گازی در صنعت نفت اظهار کرد: پروژه بومی‌سازی توربین‌های گازی برای کل مجموعه وزارت نفت از جمله شرکت‌های بهره‌برداری، پخش و پالایش و شرکت گاز مفید خواهد بود. مهندس حمید بورد با بیان اینکه اهمیت این قرارداد به لحاظ بومی‌سازی دانش فنی این نوع توربین است گفت: با تلاش‌های صورت گرفته در سال‌های اخیر از مرحله ساخت قطعات عبور کرده و وارد مرحله ساخت مجموعه‌های پیچیده صنایع نفت و گاز شده‌ایم. بورد با اشاره به حمایت‌های این شرکت از سازندگان داخلی گفت: با حمایت شرکت ملی مناطق نفت خیز جنوب از سازندگان و صنعتگران داخلی در راستای برنامه‌های راهبردی وزارت نفت در خصوص بومی‌سازی، هم‌اکنون بخش

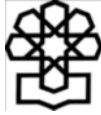

عمده‌ای از تجهیزات مورد نیاز صنعت نفت در داخل تولید می‌شود. رئیس پژوهش و فناوری شرکت ملی مناطق نفت‌خیز جنوب در حاشیه این مراسم در تشریح اهمیت این قرارداد گفت: در حال حاضر بیش از ۷۰ دستگاه از این نوع توربین در مناطق نفت‌خیز جنوب و بیش از ۱۳۰ دستگاه آن در سایر شرکت‌های زیرمجموعه وزارت نفت از قبیل شرکت‌های نفتی، شرکت گاز و خطوط لوله وجود دارد که با تحقق اهداف این قرارداد کمک بزرگی به رفع گلوگاه‌های عملیاتی این شرکت‌ها خواهد شد. همچنین در حاشیه این مراسم باقر پورقاسم، مدیر امور فنی شرکت بهره‌برداری نفت و گاز کارون افزود: از نکات برجسته این قرارداد که شامل دو بخش بومی‌سازی تدوین دانش فنی و ساخت توربین گازی سولار سنتار مدل T-4502 و طراحی، احداث و راه‌اندازی تست استند^۱ عملکرد توربین مذکور است و به‌طور همزمان انجام می‌شود، تهیه نقشه راه برای نیل به ساخت توربین ملی با توان ۵ مگاوات و کاملاً داخلی و اخذ برند ملی براساس مجوزهای بین‌المللی و با چشم‌انداز ایجاد بستر مناسب جهت صدور این نوع توربین به خارج از کشور است. وی با بیان اینکه در حال حاضر تنها پنج شرکت در جهان قادر به ساخت این توربین‌ها هستند افزود: در صورت کسب موفقیت توربین ساخته شده در تست استند، مجری موظف است براساس شرایط جدید عملیاتی مناطق نفت‌خیز جنوب و تدوین دانش فنی به‌دست آمده، یک توربین کاملاً ملی با رعایت کلیه استانداردهای روز دنیا طراحی و مجوزهای لازم بین‌المللی را برای اخذ برند ملی تهیه کند. برای ضمانت اجرای آن نیز مبلغ ۵ میلیارد تومان در قرارداد پیش‌بینی شده است تا بدین طریق ایران نیز به جرگه صادرکنندگان

توربین‌های گازی بپیوندند. مهندس باقر پورقاسم افزود: براساس نظامنامه پژوهش وزارت نفت در این پروژه دانشگاه شریف به‌عنوان قطب علمی و دانشگاه صنعت نفت به‌عنوان قطب تجمیع دانش انتخاب شده است. حسن هلالی، مدیرعامل شرکت توربین ماشین خاورمیانه نیز با اشاره به تخصص ۱۰ ساله این شرکت در ساخت قطعات و تجهیزات کاربردی صنعت نفت گفت: این شرکت که در ابتدا فقط در زمینه ساخت قطعات ابتدایی توربین‌ها مانند پیچ و مهره فعالیت داشته و با حمایت‌های همه‌جانبه شرکت ملی مناطق نفت‌خیز جنوب به توانمندی ساخت توربین کامل دست یافته است آماده ارائه خدمات ویژه به شرکت‌های نفتی است. مدیرعامل شرکت خدمات مهندسی توربین جنوب از صرفه‌جویی ۱۱۰ میلیون دلاری در تعمیر و بازسازی قطعات مورد نظر این شرکت طی یک سال اخیر خبر داد. عبدالامیر حویزای ضمن بیان این مطلب اظهار داشت: این میزان صرفه‌جویی در تعمیر و بازسازی ۹۷ قلم قطعات انواع توربین گازی در کارگاه مرکزی آغاچاری این شرکت انجام شده است. وی افزود: همچنین در سال گذشته این شرکت ۷ هزار و ۳۱۴ دستور کار از سازمان‌های بالادستی صنعت نفت که عمده آنها از مناطق نفت‌خیز جنوب است به شرکت توربین جنوب واصل شده است. مهندس حویزای در ادامه به مهمترین اقدامات انجام شده طی یک سال اخیر در شرکت توربین جنوب اشاره کرد و یادآور شد: براساس تعداد دستورهای فوق ۲۶ کارخانه تعمیر اساسی و در مدار عملیات قرار گرفت، همچنین ۲۱۵۰ تجهیز از جمله انواع مخازن، مبدل‌های حرارتی و ۱۲۵۶ دستگاه ماشین‌آلات فرآیندی مانند توربین گازی، کمپرسور گازی، پمپ‌های انتقال نفت و الکتروموتورهای برقی تعمیر و در ۵ شرکت تولیدی نفت و گاز مناطق نفت‌خیز تحویل گردید. وی

افزود: همچنین در سال گذشته عملیات تعمیر و تنظیم ۵۵۳۵ عدد انواع شیرآلات فرآیندی و ایمنی در شرکت توربین جنوب محقق شد. مدیرعامل شرکت توربین افزود: در طول سال ۱۳۹۱ تعداد ۲۳۹۸۶ عدد انواع قطعات مورد نیاز واحدهای بهره‌برداری تعمیر، ترمیم و بازسازی ساخته شده است. مهندس حویزای همچنین یادآور شد: به‌منظور اجرا و اتمام فعالیت‌های مذکور ۲۳۹ قرارداد در شرکت توربین جنوب منعقد شده است. شرکت خدمات مهندسی و تجهیزات صنعتی توربین جنوب از جمله شرکت‌های فنی و تخصصی تابعه مناطق نفت‌خیز جنوب است که وظیفه تعمیرات اساسی تجهیزات و ماشین‌آلات فرآیندی با قدرت بالای ۴۰۰۰ اسب بخار شرکت‌های بهره‌برداری پنج‌گانه مناطق نفت‌خیز جنوب را برعهده دارد.

شماره مسلسل: ۱۳۰۱۶

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: هفته‌نامه تحولات انرژی (۲۲)

نام دفتر: مطالعات انرژی، صنعت و معدن (گروه انرژی)

تهیه و تدوین: زهرا جعفری

ناظران علمی: هوشنگ محمدی، فریدون اسعدی

مقتضی: حسین امیری‌خامکانی (عضو کمیسیون انرژی)

ویراستار تخصصی: —

ویراستار ادبی: —

واژه‌های کلیدی: —

تاریخ انتشار: ۱۳۹۲/۳/۲۱